

พระราชบัญญัติ พืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นปีที่ ๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยพืชกระท่อม

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อกำหนดมาตรการกำกับดูแลการนำเข้าหรือการส่งออกใบกระท่อมเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ของประชาชนมากที่สุด และเพื่อคุ้มครองสุขภาพของบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีและบุคคลกลุ่มเสี่ยงอื่น จากการบริโภคใบกระท่อม ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติพืชกระท่อม พ.ศ. ๒๕๖๕"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ การใช้ใบกระท่อมเป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์สมุนไพร ตามกฎหมายว่าด้วยผลิตภัณฑ์สมุนไพร ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหาร เครื่องสำอางตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องสำอาง หรือผลิตภัณฑ์อื่นใดตามที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้ รวมถึงการนำเข้า การส่งออก การขาย และการโฆษณา ซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ให้เป็นไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการนั้น เว้นแต่กรณีที่บัญญัติไว้ในหมวด ๕ การคุ้มครองบุคคลซึ่งอาจได้รับอันตรายจาก การบริโภคใบกระท่อมและการป้องกันการใช้ใบกระท่อมในทางที่ผิด

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"พืชกระท่อม" หมายความว่า พืชซึ่งมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Mitragyna speciosa* (Korth.) Havil.

"ใบกระท่อม" หมายความว่า ใบของพืชกระท่อม และให้หมายความรวมถึงน้ำต้มใบของ พืชกระท่อมและสารสกัดที่ได้จากใบของพืชกระท่อม

"นำเข้า" หมายความว่า นำหรือสั่งเข้ามาในราชอาณาจักร

"ส่งออก" หมายความว่า นำหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร

"ขาย" หมายความรวมถึงจำหน่าย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน หรือให้

"บริโภค" หมายความว่า กิน เคี้ยว ดื่ม อม หรือนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ หรือ ในรูปลักษณะใด ๆ

"โฆษณา" หมายความรวมถึงกระทำการไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ให้ประชาชนเห็น ได้ยิน หรือ ทราบข้อความ เพื่อประโยชน์ในทางการค้า

"การสื่อสารการตลาด" หมายความว่า การกระทำในรูปแบบต่าง ๆ โดยการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การสร้างข่าว การเผยแพร่ข่าวสาร การส่งเสริมการขาย การแสดง ณ จุดขาย การตลาดแบบตรง การขาย หรือส่งเสริมการขายโดยใช้บุคคลเป็นการเฉพาะ และการตลาด ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขายสินค้าหรือบริการ หรือสร้างภาพลักษณ์ "ข้อความ" หมายความรวมถึงตัวอักษร ภาพ ภาพเคลื่อนไหว แสง เสียง เครื่องหมาย หรือสิ่งอื่นใดที่ทำให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าใจความหมายได้

"ผู้รับใบอนุญาต" หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อมตามมาตรา ๑๐

"ผู้อนุญาต" หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดหรือ ผู้ซึ่งเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมอบหมาย

"เลขาธิการ ป.ป.ส." หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด "พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกประกาศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของตน

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกิน อัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑ บททั่วไป

มาตรา ๖ การยื่นคำขอ การอนุญาต การออกใบอนุญาตและใบแทนใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบรับแจ้งและใบแทนใบรับแจ้ง การสั่งการ และการแจ้ง รวมตลอดทั้ง การออกใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ จะดำเนินการโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดก็ได้

มาตรา ๗ การพิจารณาอนุญาต การออกใบอนุญาต การออกใบรับแจ้ง การต่ออายุ ใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบรับแจ้ง ตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้อนุญาต ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยกรณีการพิจารณาอนุญาต การออกใบอนุญาต และการต่ออายุ ใบอนุญาต ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๘ ในกรณีที่มีบทบัญญัติใดในพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การแจ้ง หรือการออกใบรับแจ้ง หรือการปฏิบัติตามบทบัญญัตินั้น ต้องเป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือประกาศ ห้ามมิให้ใช้บทบัญญัติ ดังกล่าวจนกว่าจะมีการออกกฎกระทรวงหรือประกาศนั้นแล้ว

มาตรา ๙ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมพืชกระท่อมให้เป็นพืชเศรษฐกิจ การใช้ตามวิถี ชุมชน และคุ้มครองสุขภาพของบุคคล ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีหน้าที่ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สนับสนุนประชาชนในการเพาะ ปลูก หรือแปรรูปพืชกระท่อม เพื่อใช้ตามวิถีชุมชน และในการพัฒนาให้เป็นพืชที่มีมูลค่าในทางเศรษฐกิจ
- (๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ทั้งการเพาะ ปลูก แปรรูปพืชกระท่อม หรือการพัฒนาสายพันธุ์ของพืชกระท่อม การผลิต การจัดการ และ การตลาด รวมทั้งเพื่อการใช้ประโยชน์และโทษจากพืชกระท่อมและใบกระท่อมในการคุ้มครองสุขภาพ ของบุคคล
- (๓) ให้ความรู้ และจัดทำเอกสารคำแนะนำ คู่มือ หนังสือวิชาการ หรือเอกสารอื่นใด ที่ส่วนราชการจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการในการใช้ประโยชน์จาก พืชกระท่อม โดยไม่ต้องเสียค่าเอกสาร

หมวด ๒ การนำเข้าและการส่งออกใบกระท่อม

มาตรา ๑๐ ผู้ใดประสงค์จะนำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อมต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต การนำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อมตามวรรคหนึ่งในแต่ละครั้ง ให้ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือ ส่งออกแจ้งต่อผู้อนุญาตทุกครั้งที่จะมีการนำเข้าหรือส่งออกด้วย

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การแจ้ง และการออกใบรับแจ้งตามวรรคหนึ่งและ วรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ อาจกำหนด ปริมาณของใบกระท่อมที่จะนำเข้าในแต่ละครั้งไว้ด้วยก็ได้

ความในวรรคหนึ่ง ไม่ใช้บังคับแก่การนำใบกระท่อมติดตัวเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร เพื่อใช้บริโภคเป็นการส่วนตัว บำบัด หรือบรรเทาอาการเจ็บป่วยของผู้ซึ่งเดินทางระหว่างประเทศ ในปริมาณที่จำเป็นสำหรับการบริโภคตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ ผู้ขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๐ ต้อง

- (๑) เป็นบุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติไทย มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี และมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้
 - (ก) เป็นบุคคลวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (ข) เป็นผู้อยู่ระหว่างการถูกพักใช้ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือประมวลกฎหมาย ยาเสพติดในส่วนที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์
- (ค) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือประมวลกฎหมาย ยาเสพติดในส่วนที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ภายในระยะเวลาสองปีก่อนวันยื่นคำขอรับ ใบอนุญาต
- (ง) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือประมวล กฎหมายยาเสพติดในส่วนที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า สองปีก่อนวันยื่นคำขอรับใบอนุญาต
 - (๒) เป็นนิติบุคคลซึ่งจดทะเบียนตามกฎหมายไทย และ
 - (ก) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๑) (ข) (ค) และ (ง)
- (ข) ผู้แทนของนิติบุคคลหรือผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลต้องมีคุณสมบัติและ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๑)
 - (ค) กรรมการของนิติบุคคล หุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นอย่างน้อยสองในสามเป็นผู้มีสัญชาติไทย
 - (ง) มีสำนักงานตั้งอยู่ในราชอาณาจักร
- (๓) เป็นวิสาหกิจชุมชนตามกฎหมายว่าด้วยวิสาหกิจชุมชนที่ไม่เป็นนิติบุคคล ผู้ได้รับมอบหมาย ให้ดำเนินกิจการแทนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม (๑) ด้วย
 - (๔) เป็นหน่วยงานของรัฐ

หน่วยงานของรัฐตาม (๔) ให้หมายความรวมถึงสภากาชาดไทยและหน่วยงานในกำกับ ของรัฐด้วย

มาตรา ๑๒ ใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อมตามมาตรา ๑๐ มีอายุห้าปีนับแต่ วันที่ออกใบอนุญาต

มาตรา ๑๓ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งประสงค์จะต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาต ก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้ใบอนุญาตคงใช้ต่อไปได้จนกว่าจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุ ใบอนุญาตนั้น

การขอต่ออายุและการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตหรือใบรับแจ้ง ให้ผู้รับ ใบอนุญาตยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งต่อผู้อนุญาต

การยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงรายการและการเปลี่ยนแปลงรายการในใบอนุญาต หรือใบรับแจ้ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับแจ้งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึง การสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ

การขอรับและการออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตายก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และทายาทหรือผู้ซึ่งได้รับ ความยินยอมจากทายาทแสดงความจำนงต่อผู้อนุญาตเพื่อขอดำเนินการตามที่ได้รับใบอนุญาตนั้นต่อไป ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย เมื่อผู้อนุญาตตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้นั้น มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามในการเป็นผู้รับใบอนุญาต ให้แจ้งผู้แสดงความจำนงนั้นดำเนินการ ตามใบอนุญาตนั้นต่อไปได้จนกว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ และให้ถือว่าผู้แสดงความจำนงเป็นผู้รับใบอนุญาต ตามพระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย

การแสดงความจำนงและการตรวจสอบ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่เลขาธิการ ป.ป.ส. ประกาศกำหนด

หมวด ๓ การพักใช้และเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๑๗ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๐ วรรคสาม ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ ครั้งละไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตต้องหยุดดำเนินการตามใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๑๘ ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ หากปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาต ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑ หรือฝ่าฝืนคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตตามมาตรา ๑๗

มาตรา ๑๙ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ทำเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้รับ ใบอนุญาตทราบ หากไม่พบตัวผู้รับใบอนุญาตหรือผู้รับใบอนุญาตไม่ยอมรับคำสั่งดังกล่าว ให้ปิดคำสั่งไว้ ในที่เปิดเผย เห็นได้ง่าย ณ ที่อยู่ที่ผู้รับใบอนุญาตแจ้งไว้ในคำขอรับใบอนุญาต และให้ถือว่าผู้รับ ใบอนุญาตได้รับแจ้งคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันปิดคำสั่ง

เพื่ออำนวยความสะดวกในการแจ้งคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ผู้อนุญาตจะแจ้งโดยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์ไปพร้อมกับหนังสือแจ้งด้วยก็ได้ โดยให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตได้รับแจ้งคำสั่งนั้นนับแต่วันที่ ได้รับหนังสือแจ้งหรือวันปิดคำสั่งตามวรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๐ ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งยกเลิกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ เมื่อปรากฏว่าผู้รับ ใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตได้ปฏิบัติถูกต้องตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง หรือได้ปฏิบัติ ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๐ วรรคสาม แล้ว

ให้นำความในมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับแก่การแจ้งคำสั่งยกเลิกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตแก่ผู้รับ ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๔ อุทธรณ์

มาตรา ๒๑ ในกรณีที่ผู้อนุญาตไม่ออกใบอนุญาตหรือใบรับแจ้ง หรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุ ใบอนุญาต ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรมภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งการไม่ออกใบอนุญาต หรือใบรับแจ้ง หรือการไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมให้เป็นที่สุด

ในระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่ออกใบรับแจ้งหรือไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เมื่อมีคำขอของผู้อุทธรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมมีอำนาจ สั่งอนุญาตให้ผู้รับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อมซึ่งขอรับใบรับแจ้งตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง นำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อม หรือสั่งอนุญาตให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อม แล้วแต่กรณี ไปพลางก่อนได้

มาตรา ๒๒ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตมีสิทธิ อุทธรณ์เป็นหนังสือต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แจ้งการพักใช้ใบอนุญาตหรือการเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือคำสั่ง เพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

มาตรา ๒๓ การพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงยุติธรรมพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์ ถ้ามี เหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบ กำหนดระยะเวลานั้น ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่ วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

หมวด ๕ การคุ้มครองบุคคลซึ่งอาจได้รับอันตรายจากการบริโภคใบกระท่อม และการป้องกันการใช้ใบกระท่อมในทางที่ผิด

มาตรา ๒๔ ห้ามผู้ใดขายใบกระท่อม หรืออาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารที่มีใบกระท่อม เป็นวัตถุดิบหรือส่วนประกอบแก่บุคคล ดังต่อไปนี้

- (๑) บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี
- (๒) สตรีมีครรภ์
- (๓) สตรีให้นมบุตร
- (๔) บุคคลอื่นใดตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ร่วมกันประกาศกำหนด

ให้ผู้ขายมีหน้าที่ปิดประกาศหรือแจ้ง ณ สถานที่ขาย ให้ทราบถึงข้อห้ามขายแก่บุคคล ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่เป็นการขายโดยวิธีการหรือในลักษณะอื่น เช่น การขายทางอิเล็กทรอนิกส์ ให้ดำเนินการดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ประกาศกำหนด

ความในวรรคหนึ่ง ไม่ใช้บังคับแก่อาหารตามกฎหมายว่าด้วยอาหารตามชนิดและประเภท ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนด

มาตรา ๒๕ ห้ามผู้ใดขายใบกระท่อมในสถานที่ โดยวิธีการ หรือในลักษณะอย่างหนึ่ง อย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- (๒) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (๓) สวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสวนสนุก
- (๔) ขายโดยใช้เครื่องขาย
- (๕) ขายในสถานที่ โดยวิธีการ หรือในลักษณะอื่นใด ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขร่วมกันประกาศกำหนด

มาตรา ๒๖ ห้ามผู้ใดโฆษณาหรือทำการสื่อสารการตลาดใบกระท่อมโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อจูงใจสาธารณชนให้บริโภคใบกระท่อมที่ปรุงหรือผสมกับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา วัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย หรือวัตถุอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๗

มาตรา ๒๗ ห้ามผู้ใดบริโภคใบกระท่อมที่ปรุงหรือผสมกับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ยาตามกฎหมายว่าด้วยยา วัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย หรือวัตถุอื่นใดตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประกาศกำหนด เว้นแต่เป็นการบริโภคตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อการรักษาโรค บำบัด หรือบรรเทาอาการเจ็บป่วยภายใต้การกำกับดูแลของ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือหมอพื้นบ้านตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์ แผนไทย
- (๒) เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัยที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ศึกษาวิจัย หรือจัดการเรียนการสอนทางการแพทย์ เภสัชศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ หรือมีหน้าที่ให้บริการทาง การแพทย์ เภสัชกรรม หรือวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์หรือเภสัชกรรม สภากาชาดไทย

หรือสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีหน้าที่ศึกษาวิจัยและจัดการเรียน การสอนทางการแพทย์หรือเภสัชศาสตร์ ซึ่งปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและได้รับความเห็นชอบ จากคณะกรรมการที่ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของผู้ทำการศึกษา วิเคราะห์ หรือ วิจัยนั้น หรือคณะกรรมการที่ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ตามที่เลขาธิการ คณะกรรมการอาหารและยากำหนดในกรณีที่เป็นการศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัย ที่ดำเนินการร่วมกัน หลายองค์กรหรือหลายหน่วยงาน

มาตรา ๒๘ ห้ามผู้ใดจูงใจ ชักนำ ยุยงส่งเสริม ใช้อุบายหลอกลวง ขู่เข็ญ ใช้อำนาจ ครอบงำผิดคลองธรรม หรือใช้วิธีขืนใจด้วยประการอื่นใดให้ผู้อื่นบริโภคใบกระท่อมตามมาตรา ๒๗

มาตรา ๒๙ บทบัญญัติมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๘ ไม่ใช้บังคับแก่การดำเนินการ ตามวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (๑) เพื่อการรักษาโรค บำบัด หรือบรรเทาอาการเจ็บป่วยภายใต้การกำกับดูแลของ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือหมอพื้นบ้านตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์ แผนไทย
- (๒) เพื่อการศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัยที่ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ศึกษาวิจัย หรือจัดการเรียนการสอนทางการแพทย์ เภสัชศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ หรือมีหน้าที่ให้บริการทาง การแพทย์ เภสัชกรรม หรือวิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ทางการแพทย์หรือเภสัชกรรม สภากาชาดไทย หรือสถาบันอุดมศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีหน้าที่ศึกษาวิจัยและจัดการเรียน การสอนทางการแพทย์หรือเภสัชศาสตร์ ซึ่งปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการที่ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของผู้ทำการศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัยนั้น หรือคณะกรรมการที่ดำเนินการเกี่ยวกับจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ตามที่เลขาธิการคณะกรรมการอาหาร และยากำหนดในกรณีที่เป็นการศึกษา วิเคราะห์ หรือวิจัย ที่ดำเนินการร่วมกันหลายองค์กรหรือ หลายหน่วยงาน

หมวด ๖ พนักงานเจ้าหน้าที่ มาตรา ๓๐ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) เข้าไปในสถานที่นำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อมในเวลาทำการของสถานที่นั้น หรือเข้าไป ในยานพาหนะที่บรรทุกใบกระท่อม ทั้งนี้ เพื่อตรวจสอบหรือควบคุมเท่าที่จำเป็นตามพระราชบัญญัตินี้
- (๒) มีหนังสือเรียกบุคคลมาให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่จำเป็นเพื่อประกอบ การพิจารณาของพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงาน เจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประกาศ กำหนด

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดนำเข้าหรือส่งออกใบกระท่อมโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท มาตรา ๓๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร หรือบุคคลอื่นใดตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุขร่วมกันประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๔ (๔) ผู้กระทำต้องระวางโทษเป็นสองเท่า ของอัตราโทษตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกิน สองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๓๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นการกระทำต่อบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร หรือบุคคลอื่นใดตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงสาธารณสุขร่วมกันประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๔ (๔) ผู้กระทำต้องระวางโทษเป็นสองเท่า ของอัตราโทษตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงาน ของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้น ไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้ สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๓๙ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือเป็นความผิด ที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี ให้เลขาธิการ ป.ป.ส. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ป.ป.ส. มอบหมายมีอำนาจ เปรียบเทียบได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมประกาศกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มี การเปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๐ เมื่อกฎกระทรวงตามมาตรา ๑๐ วรรคสาม ใช้บังคับแล้ว ให้ผู้นำเข้าหรือ ส่งออกใบกระท่อมอยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงดังกล่าวมีผลใช้บังคับ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายใน เก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นมีผลใช้บังคับ และในระหว่างระยะเวลาดังกล่าว ให้ผู้นั้นนำเข้า หรือส่งออกใบกระท่อมต่อไปได้จนกว่าผู้อนุญาตจะไม่ออกใบอนุญาต

มาตรา ๔๑ ในวาระเริ่มแรก เพื่อกำกับดูแลให้การขอรับใบอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก ใบกระท่อมของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คำว่า "ประมวลกฎหมายยาเสพติด ในส่วนที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์" ในมาตรา ๑๑ ให้หมายความรวมถึงกฎหมายว่าด้วย ยาเสพติดให้โทษที่มิใช่กรณียาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ พืชกระท่อม และกฎหมายว่าด้วยวัตถุ ที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทด้วย

มาตรา ๔๒ เมื่อมีกฎหมายว่าด้วยการปรับเป็นพินัยใช้บังคับแล้ว ให้บรรดาความผิดอาญา ที่มีโทษปรับสถานเดียวที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยและให้อัตราโทษ ปรับอาญาสำหรับความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเปลี่ยนเป็นอัตราค่าปรับเป็นพินัย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตนำเข้าใบกระท่อมตามมาตรา ๑๐ ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท (๒) ใบอนุญาตส่งออกใบกระท่อมตามมาตรา ๑๐ ฉบับละ ๕,๐๐๐ บาท (๓) ใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ ๑,๐๐๐ บาท (๔) การต่ออายุใบอนุญาต ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียม สำหรับใบอนุญาตนั้น

<u>หมายเหตุ</u> :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการยกเลิกการกำหนด ให้พืชกระท่อมเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท ๕ ประชาชนจึงสามารถครอบครอง บริโภค และใช้ประโยชน์จาก พืชกระท่อมได้ ประกอบกับเป็นพืชที่มีมูลค่าในทางเศรษฐกิจ จึงสมควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาพืชกระท่อม ให้เป็นพืชที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ รวมทั้งกำหนดมาตรการกำกับดูแลเฉพาะการนำเข้าหรือการส่งออกใบกระท่อม เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจของประชาชนมากที่สุด และโดยที่การบริโภคใบกระท่อมมากเกินสมควร อาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค สมควรกำหนดมาตรการกำกับดูแลการขาย การโฆษณา และการบริโภคใบกระท่อม เพื่อคุ้มครองสุขภาพของบุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี สตรีมีครรภ์ สตรีให้นมบุตร และบุคคลกลุ่มเสี่ยงอื่น จากการบริโภคใบกระท่อม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้